

12 USMERNENÍ PRE MEDZINÁBOŽENSKÝ DIALÓG NA MIESTNEJ ÚROVNI

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

SPOZNAŤ A PO- CHOPIŤ MIESTNU NÁBOŽENSKÚ SITUÁ- CIU

01 Miestne orgány sa zvyšujú, aby prihliadali na čoraz významnejšiu úlohu, ktorú v dnešnej dobe zohráva náboženstvo pri **utváraní individuálnej aj kolektívnej identity**, a jeho vplyv na socializáciu a formovanie spoločenských reprezentácií a na svetonázor mnohých ich občanov. Náboženstvo je výrazom a výsledkom systému viery odovzďavaného z generácie na generáciu a vernosti k tradícii. Pomáha utvárať spôsob myslenia ľudí a zakotvuje hodnoty a pravidlá správania sa.

02 Miestne orgány musia dobre **poznať** relatívnu veľkosť a organizáciu náboženských skupín v ich územnej pôsobnosti. Musia dávať najavo, že si uvedomujú, že činnosť miestnych náboženských organizácií v oblasti výučby a vzdelávania a ponúkaných služieb predstavuje skutočný

prínos pre verejnosť. Tieto organizácie dávajú svojim členom pocit zmysluplnosti a pomáhajú im vytvárať sociálne vzťahy, a ako také sú plnohodnotnými príslušníkmi miestnej spoločnosti. Bolo by užitočné, keby povedomie o mieste a úlohe etnických a/alebo náboženských menších sprevádzalo rovnaké povedomie o latentnej autorite uplatňovanej **väčšinovou spoločnosťou**, ktorá má spravidla kvázi-monopol na miestne mocenské páky. Takýto prístup by mohol pomôcť zabrániť zatlačaniu menších do defenzívy napriek ich výhradám. Osobitnú pozornosť treba venovať úlohe rodín a najmä matiek, ktoré pomáhajú odovzďávať kultúrne hodnoty ďalšej generácii v duchu otvorenosti voči spoločnosti.

03 Náboženské organizácie by sa nemali vnímať ako homogénne subjekty, ale ako organizácie, vo vnútri ktorých niekedy existujú aj **protichodné názory**. Z tohto dôvodu má rozhodnutie miestnych orgánov o tom, ktorí partneri sú otvorení na dialóg a zároveň schopní ovplyvňovať ich vlastnú komunitu, zásadný význam pre súčasnosť aj pre budúcnosť.

BUDOVAŤ POROZUMENIE MEDZI ÚČASTNÍKMI DIALÓGU

04 Miestne orgány musia prispievať k procesu **objavovania iných kultúr tým**, že budú vnímať kultúrne podobnosti **aj** odlišnosti, chápať tých, ktorých vnímanie sveta je odlišné a je v rozpore s miestnymi zvyklosťami a praxou, a šíriť a zdieľať tieto informácie. Môžu to robiť tak, že budú podporovať výučbu celého spektra náboženského poznania s cieľom prehľbovať kultúrne poznanie namiesto náboženských praktík. Takéto vzdelávanie, poskytované na školách ako aj prostredníctvom občianskych stredísk náboženských štúdií, bude kľúčovým faktorom podpory otvorenosti a cesty za poznáním. Otvorenosť voči ostatným môže pritom povzbudiť aj záujem o lepšie pochopenie vlastnej viery alebo vlastných osobných a spoločenských hodnôt, a na základe lepšieho kultúrneho povedomia tak pomôcť zmierniť riziko radikalizácie. Určujúcim prvkom týchto aktivít bude snaha vytvárať podmienky na zabezpečenie rovnosti medzi ženami a mužmi a jej reálne uplatňovanie.

05 Miestne orgány musia identifikovať **vhodné príležitosti** na prehľbovanie vzájomného poznania a medzifudských kontaktov a na odstraňovanie pocitov nedôvery či dokonca strachu. Cieľom by malo byť neprestajné napredovanie od neznalosti k poznaniu, od poznania k pochopeniu a od pochopenia k dôvere. Vhodnými aktivitami na tento účel by mohli byť návštevy rôznych miest bohoslužieb alebo konanie každoročného medzikultúrneho alebo medzináboženského fóra alebo festivalu. Mohlo by ich správať zriadenie rady pre medzikultúrne a medzináboženské vzťahy ako platformy na mnohostrannú výmenu názorov.

NADVÄZOVAŤ PARTNERSTVÁ

06 Miestne orgány sa nachádzajú v **prvej línii**, a vzhľadom na ich aktívnu prítomnosť na základnej úrovni, poznanie všetkých zúčastnených strán a schopnosť inovácie zohrávajú vedúcu a plne **legitímnu** úlohu vo vzťahu k náboženským aktivitám. Ich diskusia a činnosť by mala určovať snaha o otvorenosť, inovatívnosť a experimentovanie.

07 Úloha miestnych orgánov pri podpore dialógu a vytváraní partnerstiev bude v dlhodobom horizonte efektívnejšia a účinnejšia, ak **budú hneď od začiatku splnené určité podmienky**:

- ▶ dodržiavanie zákonnosti;
- ▶ podpora rovnosti medzi ženami a mužmi;
- ▶ náboženská neutralita a nediskriminácia;
- ▶ transparentnosť všetkých ich činností.

08 Miestne orgány by sa nemali priamo zapájať do medzináboženského dialógu. Zásada subsidiarity a náboženskej autonómie by mala brániť tomu, aby tento dialóg oficiálne sponzorovali alebo organizovali. Ich oficiálnym postojom by malo byť prejavovanie **záujmu**, ale **bez zasahovania**. Miestne orgány plnia v zásade úlohu sprostredkovateľov, mediátorov alebo prípadne regulátorov na základe jasne definovaných a vzájomne dohodnutých cieľov. Zo svojej pozície zámernej neutrality vnímajú medzináboženský dialóg ako dialóg založený skôr na rozume než na viere, skôr na poznaní než na náboženskom presvedčení.

09 Dôrazom na aspekty uznania a dôvery môžu miestne orgány dosiahnuť, aby náboženstvá neboli vnímané ako problém, ale ako prostriedok, zaujatím pozitívneho postoja k demokratickému uplatňovaniu pluralizmu. Svoju činnosť by mali zameriavať na dva ciele: vytvorenie **súdržnejšej organizačnej** štruktúry pre miestne náboženstvá a posilnenie **sociálnej súdržnosti**. Orgány a partneri zapojení do dialógu by nemali prekračovať hranice dané ich vlastnou špecifickou úlohou, a k dialógu by mali pristupovať predovšetkým ako k veci spoločného záujmu, ktorú treba podporovať.

10 Aktivity, ako je výstavba alebo správa miest bohoslužieb, by mali podporovať rovnováhu a harmóniu a povzbudzovať otvorenosť namiesto getoizácie. To znamená, že postupom času by mal pred mnohonáboženským prístupom dostať prednosť **medzináboženský prístup**. Miestne orgány by vo svojej činnosti mali vyvíjať úsilie o podporu zdieľanej viery v Boha, ktorý má mnoho tvárí.

11 Dôležitosť, ktorú miestne orgány pripisujú náboženskej rozmanitosti a medzináboženskému dialógu, sa musí konkrétnym spôsobom odrážať v ich sociálnej, športovej, vzdelávacej, územno-plánovacej a kultúrnej politike na miestnej úrovni, a vo vzťahoch týchto orgánov s miestnymi združeniami, čo zabezpečí ich **horizontálny rozmer**. Tento musí ovplyvňovať a určovať všetky oblasti činnosti a nielen špecifickú oblasť. Ak sa všetky zúčastnené strany budú ochotné navzájom počúvať, bude možné dosiahnuť to, čomu Kanaďania hovoria „primerané prispôsobenie“, t.j. jednotlivé náboženstvá dostanú možnosť v najvyššej možnej miere vyznávať svoju vieru za predpokladu, že to nie je v rozpore s inými základnými právami.

HODNOTENIE

12 Na základe konzultácií s miestnymi náboženskými organizáciami by miestne orgány mali vopred určiť, aké **kritériá a ukazovatele** by sa mali používať na hodnotenie účinnosti ich medzikultúrneho a medzináboženského dialógu. Mohol by k nim patriť aj rozvoj ich vlastných odborných poznatkov a vytváranie sietí na vzájomné výmeny medzi náboženstvami alebo medzi vzdelávacími a informačnými strediskami. Miestne orgány by mali nadviazať kontakt aj s predstaviteľmi iných miestnych orgánov, aby mohli porovnať a konfrontovať jednotlivé riešenia a tak zdokonaľovať svoj vlastný osobitný prístup.

Pre Kongres miestnych a regionálnych orgánov je podpora medzináboženského a medzikultúrneho dialógu kľúčovým prvkom dialógu medzi rôznymi skupinami, z ktorých pozostávajú naše miestne komunity.

Je účinným nástrojom v boji proti neznášanlivosti a radikalizácii a pri posilňovaní „vzájomného spolužitia“ a vzájomného rešpektovania sa.

Kongres začal pracovať na tejto téme prostredníctvom dvoch konferencií, ktoré sa konali vo francúzskom meste Montchanin v rokoch 2006 a 2010. Na týchto podujatiach sa predstavitelia miestnej samosprávy, akademickej sféry, medzinárodných organizácií a náboženskí lídri zúčastňovali na diskusiách týkajúcich sa úlohy miestnych orgánov v medzináboženskom dialógu – najmä výmeny osvedčených postupov, zásad sekularizmu, náboženskej výchovy, vzdelávania náboženských lídrov a financovania miest bohoslužieb. Týchto 12 zásad dopĺňa myšlienky vyjadrené v Bielej knihe Rady Európy o medzikultúrnom dialógu „Living together as equals in dignity“ (Vzájomné spolužitie v rovnosti a dôstojnosti), ktorá bola prijatá v roku 2008.

www.coe.int/congress-intercultural
congress.intercultural@coe.int

Uverejnené: marec 2016

SLK

www.coe.int

Rada Európy je vedúcou organizáciou európskeho kontinentu na ochranu ľudských práv. Má 47 členských štátov vrátane 28 členských štátov Európskej únie. Úlohou Kongresu miestnych a regionálnych orgánov ako inštitúcie Rady Európy je posilňovať demokraciu na miestnej a regionálnej úrovni vo všetkých 47 členských štátoch. Pozostáva z dvoch komôr – Komory miestnych samospráv a Komory regiónov – a troch výborov a združuje 648 volených predstaviteľov, z ktorých každý zastupuje jeden z viac ako 200 000 miestnych a regionálnych orgánov

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE